

Quickscan natuuronderzoek

Oude Nettelhorsterweg 1 in

Geesteren

In het kader van de Flora- en faunawet

Quickscan natuuronderzoek

Oude Nettelhorsterweg 1 in Geesteren

In het kader van de Flora- en faunawet

In opdracht van:

De Belte bv.
Het Egbertink 33
7582 DJ Losser
Contactpersoon: Dhr. J.J.M. Dekker

Uitgevoerd door:

Ecochore Natuurtechniek
Ruitersweg 8
7152 DE EIBERGEN
T 0544-350297
M 06-15904121
E info@ecochore.nl
I www.ecochore.nl

Auteur: Bas Voerman
Collegiale toetsing: Kees Weiland
Veldwerk: Bas Voerman

Datum: Februari 2013

Correspondentie door Ecochore Natuurtechniek vindt uitsluitend plaats op digitale wijze of op FSC/PEFC gecertificeerd papier.

Foto voorzijde: toegangsweg naar perceel

*Ecochore Natuurtechniek is aangesloten bij Samenwerkingsverband Ecologie:
www.swvecologie.nl*

INHOUD

INHOUD	3
1. AANLEIDING EN DOEL	4
2. INVENTARISATIEOPZET EN GEBIEDSBESCHRIJVING	5
2.1 Onderzoeksmethodiek	5
2.2 Gebiedsbeschrijving	5
2.3 Natuurbeschermingswet 98, Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn	6
2.4 Geplande werkzaamheden	6
3.1 Flora	8
3.2 (Broed)vogels	8
3.3 Herpetofauna en vissen	9
3.4 Zoogdieren	9
3.5 Ongewervelden	9
4. TOETSING FLORA- EN FAUNAWET	10
4.1 Algemeen	10
4.2 Flora	10
4.3 (Broed)vogels	10
4.4 Herpetofauna en vissen	12
4.5 Zoogdieren	12
4.6 Ongewervelden	12
4.7 Consequenties tijdens de sloopactiviteiten en de zorgplicht	12
5. CONCLUSIE	13
LITERATUUR	13
BIJLAGE 1: LIGGING NATURA2000 EN EHS	14
BIJLAGE 2: IMPRESSIE PLANGEBIED	15
BIJLAGE 3: TOELICHTING FLORA- EN FAUNAWET	16

1. AANLEIDING EN DOEL

Op de locatie Oude Nettelhorsterweg 1 in Geesteren, is de eigenaar voornemens alle gebouwen te slopen. Voor de voorgenomen ruimtelijke ingrepen is een toetsing aan de Flora- en faunawet noodzakelijk.

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet (Ff-wet) van kracht. Middels deze wet wordt een groot aantal plant- en diersoorten beschermd.

Als er plannen zijn om bepaalde handelingen uit te voeren of wijzigingen aan te brengen in het bestemmingsplan, zal er onderzocht moeten worden of deze plannen, of onderdelen hiervan, nadelige effecten kunnen hebben op aanwezige, of mogelijk aanwezige, beschermde flora en fauna. Middels een natuurtoets kan worden bepaald of dier- en plantsoorten negatieve gevolgen kunnen ondervinden van de werkzaamheden dan wel dat er gezocht moet worden naar mitigerende en/of compenserende maatregelen. Hiervoor zullen eventueel ontheffingen moeten worden aangevraagd bij Dienst Regeling van het ministerie van EL&I.

Om aan de zorgplicht te kunnen voldoen, die gesteld wordt in de Flora- en faunawet, is aan Ecochore Natuurtechniek opdracht gegeven voor de uitvoering van een quickscan natuurtoets om zo de mogelijk negatieve effecten op flora en fauna in kaart te brengen. Middels een quickscan wordt een indruk verkregen van de mogelijke waarden van een gebied voor flora en fauna en kan worden beoordeeld of voldoende verspreidingsgegevens van mogelijk aanwezige beschermde dieren en planten voorhanden is of dat nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht. Dit rapport beschrijft de bevindingen en consequenties.

2. INVENTARISATIEOPZET EN GEBIEDSBESCHRIJVING

Voor de quickscan is de locatie op 21 februari 2013 door een medewerker van Ecochore Natuurtechniek bezocht om zo een verwachting uit te kunnen spreken van het voorkomen van, dan wel het gebruik maken door, beschermde dier- en plantsoorten in het gebied, zoals vermeld in de Flora- en faunawet, Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn en Rode Lijsten.

2.1 Onderzoeksmethodiek

Iedere dier- en plantgroep behoeft zijn eigen methode van inventarisatie om zo een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de betekenis van het gebied voor de betreffende soorten of groepen.

Dit onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een quickscan. Er is zowel globaal gekeken naar de daadwerkelijk aanwezige flora en fauna, als naar de mogelijke waarden die het gebied herbergt in andere tijden van het jaar die tijdens een éénmalig bezoek niet kunnen worden vastgesteld.

Tijdens het onderzoek zijn de aanwezige ecotopen intensief geïnspecteerd op aanwijzingen van beschermde of Rode lijstgenoteerde flora en fauna.

Als aanvulling op het veldbezoek zijn verspreidingstabellen en verspreidingsatlassen, met waarnemingen voor de locatie geraadpleegd op het voorkomen van beschermde of Rode Lijstgenoteerde soorten.

Aan de hand van de resultaten van het quickscanonderzoek kan worden aangegeven of nadere inventarisaties gewenst zijn of dat redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de effecten op aanwezige (beschermde) flora en fauna geen bedreiging opleveren en of ontheffingen in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk zijn.

Bezoekdata	starttijd	weersgesteldheid	Onderzoeker
21-02-2013	dagbezoek	bewolkt, droog, windkracht 2, 0 °C	Bas Voerman

2.2 Gebiedsbeschrijving

Het onderzoeksgebied is gelegen ten noorden van de bebouwde kom van Borculo aan de Oude Nettelhorsterweg 1 in de gemeente Berkelland.

Het plangebied ligt in een half open agrarisch gebied met in de omgeving diverse houtwallen, kavelgrensbeplantingen en verspreid staande boerderijen. Langs de wegen in de omgeving treffen we veelal een laanbeplanting van zomereiken. Ten zuiden van het gebied, tussen de planlocatie en de bebouwde kom van Borculo, stroomt de Berkel op circa 80 meter afstand. Grotere bosgebieden in de omgeving zijn de Needse Berg op circa 5 kilometer ten noordoosten van het gebied en de Lochemse Berg op ruim 5 kilometer ten westen van de planlocatie.

De planlocatie wordt geheel omsloten door agrarische percelen met de Oude Nettelhorsterweg aan de oostzijde. Deze weg vormt de verbinding tussen Borculo en Geesteren.

Op het terrein staat een vervallen, door brand verwoeste boerderij met diverse bijgebouwen (o.a. koeienschuren, varkensschuren, kapschuur ed). Rondom het voormalige woonhuis is een siertuin met gazon aanwezig.

De schuren verkeren grotendeels in vervallen staat. De opstallen zijn hoofdzakelijk opgetrokken uit enkel steens muren en enkele muren bestaan uit hout of beton. De daken bestaan zowel uit dakpannen als golfplaten en één schuur heeft een rietgedekte kap.

Langs de oprijlaan staat laanbeplanting van ruwe berk. In de voortuin is een boomgaard aanwezig dat wordt omringd door een smalle houtsingel. Centraal op het erf staan twee forse zomereiken en verspreid liggen diverse hopen takken en puin.

De verharding op het erf bestaat in hoofdzaak uit klinkers waarvan een deel is opgebroken.

Het onderzoek heeft zich gericht op het gehele perceel en alle gebouwen en houtopstanden op het erf.

Zie voor gebiedsligging figuur 1^A en een gebiedsimpresie bijlage 2.

2.3 Natuurbeschermingswet 98, Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van grote en kleine natuurgebieden (waaronder de Natura2000 gebieden) waarin de natuur (plant en dier) voorrang heeft en wordt beschermd. Hiermee wordt voorkomen dat natuurgebieden geïsoleerd komen te liggen, dieren en planten uitsterven en dat de natuurgebieden zo hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

Natura2000 is een netwerk van beschermde natuurgebieden, dat binnen de Europese Unie wordt opgezet. Het Natura2000 netwerk dient ter bescherming van zowel de gebieden (natuurlijke habitats) als de wilde flora en fauna op het Europese grondgebied van de lidstaten. Deze Natura2000-gebieden vormen de kerngebieden van de EHS zoals deze in Nederland wordt vormgegeven, zie bijlage 1.

De dichtstbijzijnde Natura2000 gebieden zijn het Stelkampsveld op bijna 3 kilometer ten westen van de planlocatie en het Teeselinkven op ruim 9 kilometer in het noordoosten.

De planlocatie is niet gelegen binnen een ecologische verbindingszone (evz). Op de kaart in figuur 3, bijlage 1, zien we de begrenzing van de evz net ten zuiden van de planlocatie. Hier is de Berkel aangewezen als natte evz. Deze evz sluit aan op het op enkele honderden meters ten westen van de planlocatie gelegen natuurgebied Beekvliet dat binnen de EHS deels is aangewezen als natuur- en verwevingsgebied. Zie bijlage 1.

De geplande werkzaamheden zullen geen toename van versturende invloeden hebben op Natura2000 gebieden of EHS aangezien het plangebied niet ligt binnen de grenzen van voornoemde gebieden (EHS en Natura2000) of invloedssfeer (Natura2000). Zowel de werkzaamheden als de toekomstige inrichting zullen geen negatieve gevolgen hebben op de beschreven gebieden, aanwezige habitats of kwalificerende soorten. Verdere toetsing aan deze gebieden is hierdoor niet noodzakelijk.

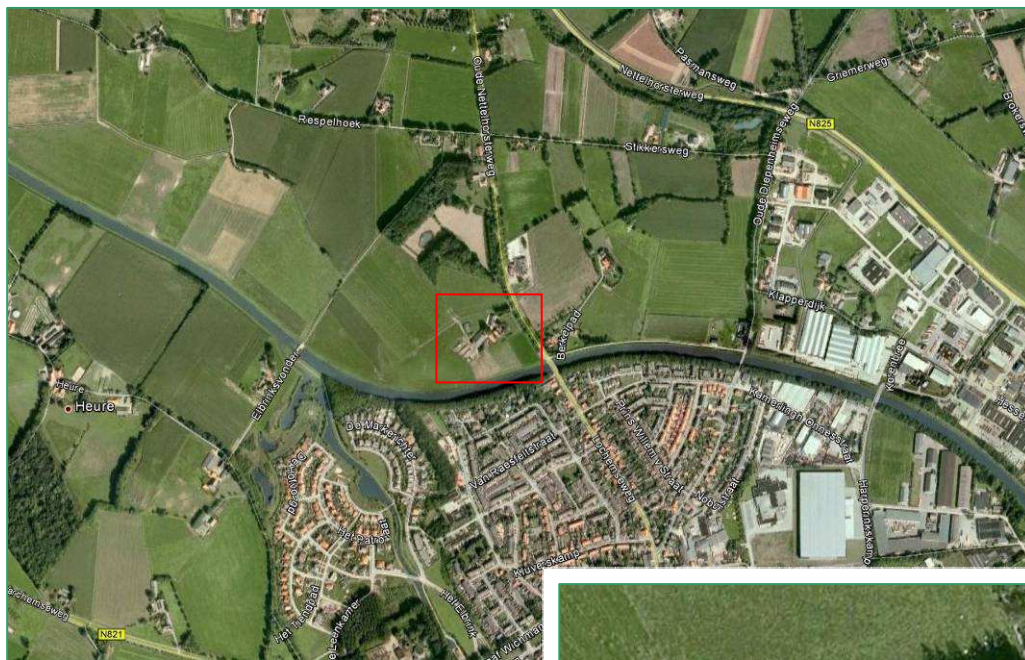
Zie bijlage 1 voor de ligging van het gebied ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura2000 gebieden (figuur 2) en de ecologische verbindingszone (figuur 3).

2.4 Geplande werkzaamheden

De werkzaamheden zullen bestaan uit het slopen van alle schuren, resten van de woonboerderij en het opbreken van verharding. Een deel van de opgaande beplanting en bomen op het erf zal worden gerooid.

Op het perceel zijn plannen voor de realisatie van een nieuw landgoed, zie figuur 1^B.

De werkzaamheden kunnen worden aangemerkt als *Ruimtelijke Ingrepen*. Op deze definitie is de afweging in het kader van de Flora- en faunawet (hoofdstuk 4) gebaseerd.

Figuur 1^A. Ligging onderzoeksgebied. Uitsnede betreft het erf met opstallen. De voerkuilen zijn reeds niet meer aanwezig. Bron: Google Earth.

Figuur 1^B. Inrichtingsschets nieuwe situatie. Blauwe arcering betreft globaal de locatie van een blauwe reigerkolonie.

3. Onderzoeksresultaten

In dit hoofdstuk worden kort de bevindingen van het veldbezoek weergegeven. In het volgende hoofdstuk worden de wettelijke consequenties en eventuele aanbevelingen gegeven. Voor verwijzingen naar *tabelgenoteerde soorten* in het kader van de Flora- en faunawet (Ff-wet) zoals in de tekst wordt beschreven, wordt verwezen naar de toelichting in bijlage 3. Ter aanvulling op de onderzoeksresultaten zijn verspreidingsatlassen geraadpleegd voor het kilometerhok: 232-460.

3.1 Flora

In het plangebied zijn relatief weinig soorten aangetroffen. De aanwezige planten zijn alle algemene soorten die kenmerkend zijn voor matig rijke tot rijke gronden en veelal kenmerkend voor pioniersituaties en agrarische percelen. Het betreft soorten als: bijvoet, paardenbloem, ronde ooievaarsbek, gewone braam, vogelmuur, paarse dovenetel, rode klaver, akkerdistel, kruipende boterbloem, grote brandnetel, diverse grassen ed.

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde of Rode lijstgenoteerde soorten aangetroffen. Gezien de intensiteit van de inventarisatie zullen er nauwelijks soorten zijn gemist. Aan de hand van de opbouw van het plangebied zijn echter geen zwaar beschermde soorten te verwachten.

Verspreidingskaarten van Floron en de Atlas van de Flora van Oost Gelderland laten geen beschermde soorten zien binnen het kilometerhok waarin het plangebied gelegen is.

3.2 (Broed)vogels

Het veldbezoek heeft plaatsgevonden middels een eenmalig bezoek buiten het broedseizoen van de meeste vogelsoorten. Tijdens het veldbezoek zijn daardoor geen territoriale vogelsoorten op het erf aangetroffen. Wel zijn enkele losse waarnemingen van huismus, ringmus, goudvink, vink, boomkruiper en koolmees verricht. In verschillende schuren zijn in totaal 8 nesten van boerenwaluw aangetroffen. In de voormalige koeienstal zijn sporen aangetroffen van kerkuil. Het betrof hierbij zowel krijtsporen als braakballen. Dit duidt op een dagrustplaats. Een broedlocatie is niet aangetroffen maar potentiële locaties zijn echter ruimschoots voorhanden.

De aanwezige ecotopen op de planlocatie (bebouwing en erf) bieden potentiële broedgelegenheden voor vogelsoorten van erven en agrarische gebied.

Het beschermingsregime van de groep vogelsoorten is opgedeeld in 5 categorieën waarbij de nestlocaties leidend zijn. In bijlage 3 is een toelichting op de 5 verschillende categorieën en bijhorende soorten beschreven.

Van de categorieën 1-4 zijn twee soorten op het erf aangetroffen. Dit zijn:

- Huismus (categorie 2)
- Kerkuil (categorie 3)

De vervallen schuren en ruigten op het terrein bieden eveneens zeer geschikte broedgelegenheden voor steenuil. Van deze soort zijn echter geen sporen aangetroffen. Door de soms erg verborgen levenswijze is het goed mogelijk dat sporen in het veld niet zichtbaar zijn.

- Steenuil (categorie 1)

Van soorten van categorie 5 zijn enkele soorten aangetroffen als koolmees, boerenwaluw en boomkruiper. Broedlocaties van koolmees en boomkruiper zijn niet vastgesteld maar in de houtopstanden zeer goed mogelijk. Van de boerenwaluw zijn verschillende nestlocaties aanwezig.

De atlas van Nederlandse broedvogels laat binnen het kilometerhok waarbinnen het plangebied ligt een groot aantal algemene broedvogels zien. Hierbij zijn ook enkele categorie 1-4 soorten als huismus, sperwer, kerkuil, steenuil en buizerd. In het bosgebied ten noorden van het plangebied is een kleine blauwe reigerkolonie aanwezig.

3.3 Herpetofauna en vissen

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen verricht van soorten uit deze groepen. Voor beschermde amfibieën, reptielen en vissen ontbreekt het aan geschikt voortplantingshabitat binnen de begrenzing van het plangebied.

De verspreidingskaarten van RAVON (*Reptielen, Amfibieën en Vissenonderzoek Nederland*) laten enkele beschermde soorten binnen het kilometerhok zien waarbinnen het plangebied gelegen is. Het betreft licht beschermde soorten als gewone pad, bruine kikker en bastaardkikker en zwaar beschermde soorten als boomkikker en poelkikker.

3.4 Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn enkele uitwerpselen van muizen en enkele molshopen aangetroffen. Overige sporen van zoogdieren zijn niet gevonden.

De planlocatie, en de directe zone hier omheen, biedt enkele algemene zoogdiersoorten een potentieel geschikt leefgebied. Hierbij moet met name gedacht worden aan soorten als: ware muizen, (algemene) spitsmuizen, konijn, egel, mol en algemene marterachtigen.

Onder de zwaarder beschermde soorten zijn twee soorten mogelijk aan te treffen: de steenmarter en eekhoorn. Van beide soorten zijn echter geen aanwijzingen in de vorm van een vaste verblijfplaats aanwezig. Het is echter aannemelijk dat in de omgeving territoria van beide soorten aanwezig zijn waardoor foeragerende dieren op de planlocatie kunnen worden waargenomen.

De zoogdieratlas.nl maakt geen melding van beschermde soorten. Zwaar beschermde grondgebonden soorten zijn niet bekend binnen het kilometerhok waarbinnen het plangebied zich bevindt.

Vleermuizen

Het plangebied (gehele erf) is matig geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Door de sterk vervallen staat van de gebouwen en het ontbreken van geschikte boomholten, zijn geen verblijfplaatsen van soorten uit deze groep te verwachten. Sporen van vleermuizen zijn eveneens niet aangetroffen.

De omgeving met laanbeplantingen, bosjes en houtwallen vormen voor diverse vleermuissoorten wel een geschikt leefgebied. Het plangebied kan echter niet worden aangemerkt als essentieel leefgebied.

Verspreidingsatlassen van vleermuizen laten aanwezigheid van verschillende soorten in het kilometerhok zien: gewone dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis en rosse vleermuis.

3.5 Ongewervelden

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen beschermde soorten uit deze groep aangetroffen. Het plangebied is niet geschikt voor beschermde of Rode Lijstgenoteerde insectensoorten.

Binnen de planlocatie liggen geen ecotopen die beschermde ongewervelden een goede leefomgeving bieden. Het voorkomen van beschermde ongewervelden, waaronder libellen, vliegend hert, gestreepte waterroofkever en platte schijfhoren, is derhalve uitgesloten.

4. TOETSING FLORA- EN FAUNAWET

4.1 Algemeen

Sinds het inwerking treden van de AMvB artikel 75, 26 feb. 2005, is de beschermde status van dieren en planten opgedeeld in 3 tabellen, zie kader.

Soorten die vermeld staan op Tabel 1 zijn vrijgesteld van ontheffing indien de werkzaamheden aan te merken zijn als Ruimtelijke Ontwikkelingen. Tabel 2 en 3 soorten zijn zwaarder beschermd en hiervoor is nader onderzoek of toetsing noodzakelijk.

Voor vogels geldt dat alle inheemse soorten beschermd zijn. Verstoring of verontrusting van broedende vogels is niet toegestaan. Daarnaast zijn er enkele soorten die jaarrond gebruik maken van dezelfde broedlocaties of die afhankelijk zijn van specifieke locaties; deze locaties zijn jaarrond beschermd.

De groep *vogels* wordt niet specifiek aangegeven in de tabelverdeling. Voor deze groep is slechts ontheffing mogelijk voor belangen die betrekking hebben op bescherming van flora en fauna, veiligheid voor het vliegverkeer of volksgezondheid.

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn opgenomen in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. In Nederland is de soortbescherming verankert in de Flora- en faunawet en zijn de soorten uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn opgenomen in tabel 3 van de AMvB artikel 75. Hierdoor zijn alle vleermuissoorten zwaar beschermd.

Zie voor een uitgebreide toelichting van de Flora- en faunawet (Ff-wet) bijlage 3.

Tabelindeling Flora- en faunawet

Tabel 1: Algemene soorten: algemene vrijstelling of ontheffing/lichte toets

Tabel 2: Overige soorten: vrijstelling met gedragscode of ontheffing/lichte toets

Tabel 3: Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB: vrijstelling met gedragscode of ontheffing/uitgebreide toets

4.2 Flora

In het gebied zijn tijdens de quickscan geen beschermde plantensoorten waargenomen. Gezien de gebiedsopbouw zijn geen zwaar beschermde soorten te verwachten. Aangezien beschermde soorten ontbreken, is nader onderzoek of ontheffing niet noodzakelijk.

4.3 (Broed)vogels

Alle te verwachten vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Flora- en faunawet en de Vogelrichtlijn. Ontheffing voor deze diergroep is in de meeste gevallen niet mogelijk.

Dit betekent dat het verstoren, verontrusten, doden en anderszins van vogels en nesten niet is toegestaan. Deze overtredingen zijn mogelijk door het uitvoeren van de geplande werkzaamheden.

Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Hierdoor is het sterk aan te bevelen buiten het broedseizoen te starten met de werkzaamheden waardoor bij aanvang van het broedseizoen het verstoringeffect op vogels minimaal is.

Globaal kan worden gezegd dat de broedperiode, voor de mogelijk aanwezige soorten, ligt tussen 15 maart en 15 juli. Hierbij dient wel te worden op gemerkt dat indien broedende vogels in een andere periode van het jaar worden aangetroffen, hierbij zorgvuldig dient te worden omgegaan zodat verstoring van de broedende vogels wordt voorkomen.

Niet alle vogels maken jaarlijks een nieuw nest om te broeden. Een deel van de soorten gebruikt jaarlijks hetzelfde nest of dezelfde locatie om hun jongen groot te brengen. Ook zijn er soorten die jaarrond gebruik maken van vaste verblijfplaatsen. Voor deze soorten geldt dat de nest- of verblijfloccaties jaarrond beschermd zijn en dat inzichtelijk gemaakt moet worden welke gevolgen de werkzaamheden voor deze soorten hebben.

Door het ministerie van LNV is een lijst opgesteld met vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn: 'Aangepaste lijst beschermde vogelnesten' van het ministerie van LNV 2009 - zie ook bijlage 3. De nestlocaties en vaste verblijfplaatsen van de hierin beschreven soorten zijn ook in perioden beschermd als er tijdelijk geen gebruik van de nestlocatie wordt gemaakt. De betreffende soorten zijn verdeeld in 5 categorieën, zie bijlage 3.

Huismus

Op het erf zijn geschikte locaties aanwezig die kunnen dienen als broedlocatie van huismus. Met name de schuren bieden hiervoor geschikte mogelijkheden en het gehele erf biedt een geschikt leefgebied. Tijdens het veldbezoek zijn enkele mannetjes aangetroffen. Doordat het onderzoek buiten het broedseizoen is uitgevoerd, waren de dieren niet territoriumindicerend actief. Hoeveel territoria/nestlocaties aanwezig zijn is daardoor niet vastgesteld. Hiervoor is gericht onderzoek in de broedperiode noodzakelijk.

Kerkuil en steenuil

Het erf met diverse opstallen biedt verschillende geschikte locaties voor kerkuil en steenuil om te broeden. Of deze soorten daadwerkelijk broeden is niet vastgesteld. Hiervoor is gericht onderzoek in de broedperiode noodzakelijk.

Boerenzwaluw

In verschillende stallen zijn nestlocaties van deze soort aangetroffen. Deze nesten zijn alleen beschermd indien ecologische afwegingen dat rechtvaardigen, bijvoorbeeld wanneer er geen alternatieven in de directe omgeving voorhanden zijn. Door het verwijderen van alle opstallen op het terrein zullen alle mogelijkheden voor nieuwe vestiging verdwijnen. In hoeverre er in de directe omgeving geschikte alternatieven zijn is niet geheel duidelijk. De dichtstbijzijnde boerderij met in potentie geschikte locaties ligt op meer dan 500 meter afstand. Aan de hand van de te ontwikkelen plannen, de mogelijkheden voor verplaatsingen van de nestlocaties en het inzichtelijk hebben van het exacte aantal bezette nesten, is nader onderzoek in de broedperiode noodzakelijk.

Consequenties

Door de beschermde status van voornoemde soorten is het verwijderen van vaste verblijfplaatsen (de nestlocaties of vaste rustlocaties) in beginsel niet toegestaan. Voor het wegnemen, zoals bij de sloop van gebouwen, is een mogelijke ontheffing en/of zijn compenserende en mitigerende maatregelen noodzakelijk.

Om inzichtelijke te krijgen welk aantal nestlocaties verdwijnen en welke compenserende en mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn, is nader onderzoek noodzakelijk.

soortgroep	Aantal bezoeken	Tijdstip onderzoek	Type onderzoek	Periode van onderzoek
Huismus, kerkuil, boerenzwaluw	2	ochtend/dag	Territoriumkartering	(maart)april-juli
Steenuil	2	avond/nacht	Territoriumkartering/geluidsnabootsing	maart-april

Tabel 2: overzicht noodzakelijk aanvullende onderzoeken

De aanvullende onderzoeken dienen volgens de door de Particulier Gegevensbeherende organisaties (PGO's) opgestelde protocollen voor de betreffende soortgroepen te worden uitgevoerd. De voorgestelde onderzoeksinspanning is op deze protocollen gebaseerd.

Effecten op overige soorten van categorie 5, waarvan de nestlocatie alleen beschermd is indien ecologische afwegingen dat rechtvaardigen, bijvoorbeeld wanneer er geen alternatieven in de directe omgeving voorhanden zijn, kunnen worden veroorzaakt binnen de planlocatie. Mogelijke broedvogels van categorie 5 op de planlocatie zijn koolmees, pimpelmees, spreeuw ed. De populatie van deze soorten zal echter geen negatieve effecten ondervinden van de geplande ingrepen. Er worden geen vaste nestlocaties verwijderd. Eveneens zijn er diverse broedgelegenheden aanwezig in de directe omgeving. Nader onderzoek naar overige vogelsoorten is niet noodzakelijk.

Blauwe reigerkolonie

In het aan de noordzijde grenzende bos is een reigerkolonie aanwezig met ruim 20 bezette nesten. Dit bosperceel blijft behouden waardoor eveneens de nestbomen in de toekomst gebruikt kunnen worden. Blaauwe reigers kunnen worden geschouwd als cultuurvolgers. In Nederland zijn steeds vaker broedlocaties in de stedelijke omgeving aan te treffen.

De geplande ontwikkelingen betreffen het oprichten van een landgoed met verspreid enkele gebouwen en woningen. De bouw van de geplande noordelijke woning ligt op circa 100 meter afstand van de nestbomen. Redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de ontwikkeling van een landgoed, met bijhorende toegangsweg langs het bos, geen negatief effect zal hebben op het voortbestaan van de blauwe reigerkolonie. Bij de ontwikkeling van een landgoed kan worden aangenomen dat er geen significante toename is van storende effecten als geluid, trillingen, uitstoot ed.

Het inrichtingsplan, zie figuur 1^B, laat eveneens een stuk natuurontwikkeling zien met een by-pass van de Berkel en enkele poelen. De blauwe reigers in het gebied zullen naar alle waarschijnlijkheid profiteren van deze ontwikkelingen.

Gezien het bovenstaande is geen verdere toetsing noodzakelijk.

4.4 Herpetofauna en vissen

Zwaar beschermde amfibieën, reptielen en vissen ontbreken op de planlocatie.

Doordat zwaar beschermde soorten niet aanwezig zijn, is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

4.5 Zoogdieren

Tijdens het onderzoek zijn enkele sporen aangetroffen van ware muizen (uitwerpselen) en mol (moshopen).

Naast de aangetroffen soorten kunnen in het plangebied diverse soorten worden aangetroffen als: ware muizen, spitsmuizen, konijn, egel, algemene marterachtigen enz. De aangetroffen soorten, en de mogelijk aanwezige soorten, staan vermeld op Tabel-1 Ff-wet waardoor een vrijstelling geldt voor Ruimtelijke Ontwikkelingen en Ingrepen en geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk is.

Vaste verblijfplaatsen van zwaar beschermde grondgebonden zoogdiersoorten als de steenmarter of eekhoorn (tabel 2 Ff-wet) zijn niet aanwezig.

Hierdoor is voor deze groep geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

Vleermuizen

Van deze soortgroep zijn geen sporen of verblijfplaatsen aangetroffen. Door de sloop van de schuren zullen geen verblijfplaatsen worden verwijderd. Ook zal de ingreep geen negatieve invloed hebben op eventuele verblijfplaatsen in gebouwen (boerderij) in de omgeving.

Verblijfplaatsen van boombewonende soorten zijn niet in de schuren aanwezig. Ook worden door de geplande werkzaamheden geen negatieve effecten op eventueel aanwezige vliegroutes of foerageerfunctionaliteit verwacht. Hierdoor is geen nader vleermuisonderzoek noodzakelijk.

4.6 Ongewervelden

Het gebied is niet geschikt als voortplantings- en leefgebied voor beschermde en Rode lijstgenoteerde vlinders, libellen en overige insecten. Beschermde soorten zijn niet te verwachten aangezien de soorten van deze groepen veelal erg kritisch zijn op het biotoop.

4.7 Consequenties tijdens de sloopactiviteiten en de zorgplicht

Indien de schuren langere tijd buiten gebruik blijven en de sloop wordt uitgesteld, is het mogelijk dat er nieuwe situaties ontstaan voor dieren en planten om zich vestigen waardoor nieuwe afwegingen noodzakelijk kunnen zijn. Het verdient aanbeveling om

sloopmateriaal en eventuele zandhopen slechts korte tijd op te slaan. Hierdoor wordt voorkomen dat dieren en planten zich tijdens de werkzaamheden kunnen vestigen. Voor alle dier- en plantsoorten, wel of niet beschermd, geldt de algehele zorgplicht, zie kader.

Naast de aandacht voor beschermde soorten geldt voor alle in het wild levende dieren en planten artikel 2 van de Flora- en faunawet.

Artikel 2

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

5. CONCLUSIE

Op de planlocatie is een natuuronderzoek uitgevoerd in de vorm van een quickscan. Aan de hand van de hierdoor verkregen gegevens, aangevuld met literatuuronderzoek, is een goed beeld ontstaan van de waarde van de planlocatie voor beschermde dier- en plantsoorten.

De geplande ingrepen in het gebied zullen bestaan uit het slopen van alle bebouwing op het perceel en het verwijderen van enkele houtopstanden.

Op de planlocatie zijn vaste verblijfplaatsen aangetroffen (sporen van kerkuil) of worden nestlocaties van beschermde vogelsoorten verwacht. Hierdoor is nader vogelonderzoek, in de hiervoor geschikte periode van het jaar, naar de volgende soorten noodzakelijk vóórdat de sloop van de gebouwen kan worden uitgevoerd:

- Huismus
- Kerkuil
- Steenuil
- Boerenzwaluw

Overige zwaar beschermde dier- en plantsoorten zijn niet aangetroffen en worden eveneens niet verwacht.

Hierdoor zal door het uitvoeren van de werkzaamheden voor overige zwaar beschermde soorten geen overtreding plaatsvinden met de Flora- en faunawet.

Gezien het bovenstaande is nader onderzoek noodzakelijk voordat de werkzaamheden voordat de sloop werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd. Bij aanwezigheid van beschermde soorten kunnen in het kader van de Flora- en faunawet compenserende en mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn voor verdere uitvoering van de plannen.

LITERATUUR

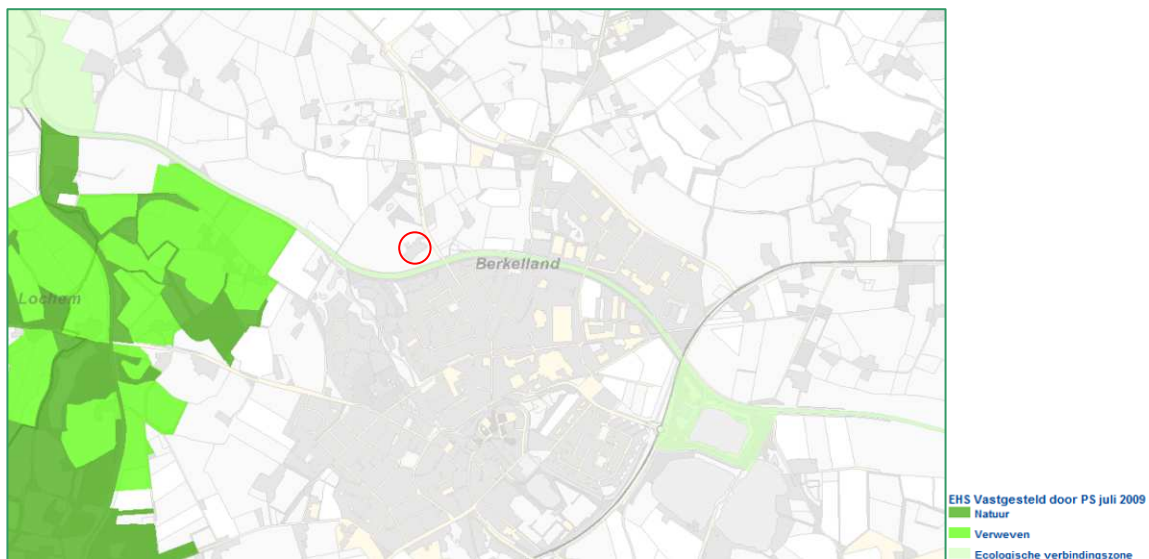
- www.natuurloket.nl
- www.minlnv.nl
- www.gelderland.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- www.ravon.nl
- www.waarneming.nl
- www.telmee.nl
- www.floron.nl

- H. Limpens et al.; Atlas van de Nederlandse Vleermuizen - Onderzoek naar verspreiding en ecologie; KNNV-uitgeverij. 1997.
- Drs. E.J. Weeda et al.; Nederlandse Ecologische Flora - Wilde planten en hun relaties. KNNV-uitgeverij. 2003
- B. te Linde en L-J van den Berg; Atlas van de flora van Oost-Gelderland. Stichting de Maandag, 2003.

BIJLAGE 1: LIGGING NATURA2000 EN EHS

Figuur 2: ligging Natura2000 gebieden Stelkampsveld in het zuidwesten en Teeselinkven in het noordoosten (gele arcering) van het plangebied. De rode cirkel betreft de ligging van de onderzoekslocatie.
Bron: site minlnv.nl.

Figuur 3: ligging verbindingzones ten opzichte van het plangebied. De rode cirkel betreft de ligging van de onderzoekslocatie.
Bron: site provincie Gelderland.

BIJLAGE 2: IMPRESSIE PLANGEBIED

1. erf met vervallen schuren en twee forse zomereiken.
2. vervallen schuur.
3. vervallen varkensschuur.
4. voormalige woning.
5. voormalige woning en schuur.
6. voortuin met boomgaard.

BIJLAGE 3: TOELICHTING FLORA- EN FAUNAWET

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet is de soortgerichte implementatie van de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. Daarbij worden in deze wet de bepalingen samengevoegd die voorheen in verschillende wetten waren gebundeld: Vogelwet 1936, Jachtwet, Natuurbeschermingswet (hoofdstuk V: soortenbescherming), Nuttige Dierenwet 1914 en Wet Bedreigde uitheemse dier- en plantsoorten.

De Flora- en faunawet is in beginsel gericht op de bescherming van flora en fauna op soortniveau. Activiteiten waarbij schade wordt gedaan aan beschermde dieren of planten zijn verboden, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij”-principe). Het is dan ook altijd zaak om, waar mogelijk, activiteiten uit te voeren zonder schade aan beschermde dieren en planten aan te brengen. De wet erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende dieren. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen: iedereen moet voldoende zorg in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving, *Artikel 2 Flora- en faunawet*.

Voor de in deze rapportage gemaakte toetsing zijn met name de verbodsbepalingen artikel 8 t/m 12 van toepassing.

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Op 23 februari 2005 is de “AmvB art. 75” van de Flora- en faunawet in werking getreden. In dit besluit is een vrijstelling voor specifieke activiteiten en soorten geregeld. Tevens introduceert de AmvB de gedragscode. De AmvB verdeelt alle beschermde soorten (met uitzondering van vogels) in drie groepen - Tabellen. Voor vogelsoorten geldt een andere regeling.

Beschermde soorten	Zonder gedragscode	Met gedragscode
Licht beschermde soorten - Tabel 1	<i>Algemene vrijstelling</i>	<i>Algemene vrijstelling</i>
Overige beschermde soorten - Tabel 2	<i>‘Lichte’ toetsing</i>	<i>Vrijstelling</i>
Streng beschermde soorten - Tabel 3	<i>Uitgebreide toetsing</i>	<i>Uitgebreide toetsing</i>

Tabel: toetsingscriteria voor ontheffing bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Tabel 1

Voor soorten die zijn opgenomen in Tabel 1 geldt een algehele vrijstelling wanneer de werkzaamheden vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud, ook in landbouw en bosbouw;
- bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als deze soorten op de locatie voorkomen, en het werk valt onder de werkzaamheden zoals hierboven beschreven, dan geldt daarvoor een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Als geen sprake is van werkzaamheden zoals beschreven, dient een ontheffing te worden aangevraagd. De aanvraag wordt dan onderworpen aan de lichte toets. Toetsingscriteria daarbij zijn of de

gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is, en of de activiteit een redelijk doel dient. Uiteraard geldt in alle gevallen de algemene zorgplicht; Artikel 2.

Tabel 2

Deze soorten krijgen een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als sprake is van werkzaamheden zoals beschreven bij Tabel 1 én indien wordt gehandeld volgens een gedragscode die is goedgekeurd door de Minister van LNV.

Valt het werk niet onder de werkzaamheden zoals beschreven bij Tabel 1, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets. Hierbij moet aangetoond worden dat de werkzaamheden er niet toe mogen leiden dat het voortbestaan van de soorten in gevaar wordt gebracht. Er mag geen afbreuk gedaan worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. De populatie in het gebied mag geen gevaar lopen uit te sterven. Hiervoor moeten maatregelen getroffen worden, die opgenomen worden in een ecologisch werkprotocol. Ook hier geldt de algemene zorgplicht.

Tabel 3

De soorten uit Tabel 3 zijn de zwaarst beschermde soorten. Ook wanneer werkzaamheden vallen onder een van de bij Tabel 1 genoemde categorieën, geldt niet zonder meer een vrijstelling. Enkel bij bestendig beheer en onderhoud is een vrijstelling mogelijk wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Werkzaamheden die in een van de andere categorieën vallen en welke negatieve effecten op beschermde soorten (kunnen) hebben, zijn ontheffingsplichtig. Voor het verstrekken van een ontheffing wordt deze onderworpen aan een zware toets wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit is;
- de geplande activiteit geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang.

Bij soorten van Bijlage IV van de Habitatrictlijn moet tevens sprake zijn van een door de Habitatrictlijn erkend belang:

- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- bescherming van flora en fauna;
- openbare veiligheid.

Wanneer soorten uit tabel 3 voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet voldoende kan worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden uitgevoerd én dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de Habitatrictlijn of Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantsoorten.

Vogels

Met ingang van 26 augustus 2009 heeft het Ministerie van LNV een nieuw beleid ten aanzien van broedvogels ingezet. Verblijfplaatsen van broedvogels zijn door de Flora- en faunawet beschermd. Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze groep is opgedeeld in enkele categorieën waarop de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet jaarrond van kracht zijn:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Het betreft de vogelsoorten:

● Boomvalk	(Falco subbuteo)
● Buizerd	(Buteo buteo)
● Gierzwaluw	(Apus apus)
● Grote gele kwikstaart	(Motacilla cinerea)
● Havik	(Accipiter gentilis)
● Huismus	(Passer domesticus)
● Kerkuil	(Tyto alba)
● Oehoe	(Bubo bubo)
● Ooievaar	(Ciconia ciconia)
● Ransuil	(Asio otus)
● Roek	(Corvus frugilegus)
● Slechtvalk	(Falco peregrinus)
● Sperwer	(Accipiter nisus)
● Steenuil	(Athene noctua)
● Wespandief	(Pernis apivorus)
● Zwarte wouw	(Milvus migrans).

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet strikt beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Wanneer een jaarrond beschermd nest wordt aangetroffen, dan dient altijd een omgevingscheck uitgevoerd te worden. Een deskundige dient te onderzoeken of er voor de soort in de omgeving voldoende plekken en materiaal aanwezig zijn om zelf een vervangende locatie te vinden en een vervangend nest te maken. Indien dit niet mogelijk is, dient een vervangende nestlocatie aangeboden te worden. Wanneer dit ook niet mogelijk blijkt, dient een ontheffing aangevraagd te worden. Ontheffing kan alleen verkregen worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Wettelijke belangen zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

Gedragcode

Werken volgens een gedragscode kan (soms) een vrijstelling voor soorten van Tabel 2 en Tabel 3 geven. Voorwaarde is wel dat gewerkt dient te worden volgens een door de minister vastgestelde gedragscode. Hierbij is het van belang dat de gedragscode op de juiste wijze is geïmplementeerd in de organisatie of in het totaalplan van de werkzaamheden.

Voor meer informatie over de toepassing van de Flora- en faunawet in relatie tot gedragscodes: zie de brochure van het ministerie van LNV: "Buiten aan het werk".